

Datum raadsvergadering	23 juni 2012	Registratienr.	RO13.3665259
Raadscommissie	Beheer en Verkeer	Datum B&W besluit	21 mei 2012
Datum raadscommissie	5 juni 2012	Portefeuillehouder	Van Keulen
Bijlagen	1	Steller	Jeroen Engels
		Telefoon	367 8331
		E-mail	je- roen.engels@groningen .nl

Onderwerp

Aanvullend krediet Masterplan Card Only

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. voor de vervanging van de parkeerautomaten door "Card Only" parkeerautomaten een aanvullend uitvoeringskrediet van € 600.000,-- beschikbaar te stellen. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee uit op € 3.100.000,--;
- II. de kapitaallasten à € 72.000,-- te dekken door een voorbeslag op de beschikbare middelen begroting 2014;
- III. geheimhouding te bekrachtigen ten aanzien van de bijlagen 2 en 3 bij dit raadsvoorstel overeenkomstig artikel 25, lid 3 Gemeentewet;
- IV. de gemeentebegroting 2013 dienovereenkomstig te wijzigen.

(Publieks-)samenvatting

De parkeerautomaten in onze Stad zijn verouderd en technisch afgeschreven. Bovendien kraakgevoelig door het muntgeld waarmee ze bediend worden. Daarom vervangt de gemeente Groningen deze voor nieuwe Card Only automaten, geschikt voor het betalen met de gangbare elektronische betaalmiddelen. Zo wordt betalen achteraf en op de minuut precies mogelijk. Dat betekent dat gebruikers goedkoper uit en gemakkelijker af zijn.

In uw vergadering van 20 juli 2011 heeft uw raad € 2.500.000,-- beschikbaar gesteld voor de invoering van nieuwe parkeerautomaten waarbij niet meer met muntgeld ("cash") kan worden betaald. Tijdens de aanbesteding die daarna startte kwam naar voren dat de maatregelen om betaalpasfraude ("skimming") te voorkomen niet afdoende bleken te werken in andere steden, en dat nieuwe maatregelen extra kosten met zich mee zouden brengen. Deze informatie hebben wij ter beoordeling voorgelegd aan een extern adviesbureau (Grontmij). Door Grontmij werd bevestigd dat inderdaad sprake was van recent ontwikkelde anti-skimmaatregelen en dat het aannemelijk is dat deze maatregelen zodanige meerkosten met zich meebrengen dat ze niet passen binnen het gestelde plafondbedrag. Deze ontwikkelingen vormden de aanleiding om de aanbesteding stop te zetten en daarmee de afbreukrisico's in dit proces te minimaliseren.

Ons college heeft besloten een audit uit te laten voeren naar de risico's, en gelijktijdig de aanbestedingsprocedure intern door te lichten. De uitkomsten en aanbevelingen worden betrokken bij het definitieve bestek en de te sluiten overeenkomst met de leverancier. Het bestek wordt op dit moment door de externe adviescombinatie ITS-Goudappel Coffeng doorgelicht en afgerond, om op 15 augustus het definitieve bestek te publiceren. Met de externe expertise wordt de meest actuele marktkennis ingebracht en zowel juridisch als technisch vertaald.

Om de huidige automaten te vervangen voor Card Only automaten is een aanvullend krediet nodig van € 600.000,--, waarbinnen ook ruimte is voor extra inzet op communicatie, extern advies en onvoorzien, zoals aanbevolen in de audit. Daarnaast heeft de vertraging voor extra kosten gezorgd.

Inleiding

De eerste aanleiding voor dit raadsvoorstel zijn de extra kosten voor het tegengaan van betaalpasfraude ("skimming"), wat naar voren kwam uit de ingetrokken aanbestedingsprocedure. Indien er geen extra middelen beschikbaar worden gesteld is de kans reëel dat geen van de mogelijke partijen in zal schrijven, of dat partijen inschrijven geen afdoende anti-skimmaatregelen kunnen treffen. Dit beeld is bevestigd in een beoordeling door Grontmij, bijgevoegd in de bijlage.

De tweede aanleiding zijn de nog niet gedekte kosten voor de vervanging parkeerautomaten en een succesvolle invoering van Card Only, mede op basis van de aanbevelingen die uit de audit naar de risicoanalyse volgen. Dit betreffen de posten: publiekscampagne (€ 75.000,--), extern advies (€ 75.000,--) en onvoorzien (€ 100.000,--). De meerkosten als gevolg van de vertraging bedragen € 50.000,--.

Beoogd resultaat

Het beoogd resultaat van dekking van de aanvullende kosten voor de invoering van Card Only is een succesvolle aanbesteding en een zorgvuldige uitrol, waarbij de afbreukrisico's in beeld en beheersbaar zijn.

Kader

De raad heeft bij voorstel van 20 juli 2011 besloten tot de invoering van nieuwe parkeerautomaten met het "Card-Only" systeem; er is toen € 2.500.000,- beschikbaar gesteld.

Argumenten/afwegingen

De vervanging van de automaten is een risicovol project, gezien de complexiteit van de markt, de technisch complexe apparatuur en software en niet beïnvloedbare externe factoren zoals de snelheid van datacommunicatie. Ons college wil dan ook zekerstellen dat het uiteindelijke definitieve bestek adequaat is en alle risico's omtrent invoering voldoende zijn belicht en afgewogen. Vandaar dat wij na het oordeel over de anti-skimmaatregelen ter voorbereiding op de (her)start van de aanbesteding een audit hebben te laten uitvoeren op de risicoanalyse (RebelGroup). In de bijlage gaan we in op de aanbevelingen van RebelGroup en de wijze waarop wij hier mee omgaan. De aanbevelingen worden waar nodig en mogelijk verwerkt in het bestek, waarbij tevens een doorlichting van het bestek plaatsvindt (technisch en juridisch) om de meest actuele marktkennis op deze wijze in het bestek te verwerken. Wij verwachten dat deze externe toets niet leidt tot andere uitgangspunten, wel kunnen bepaalde optimalisaties wenselijk die bijdragen aan ons doel: een succesvolle aanbesteding.

Kentekenparkeren.

Een aantal gemeenten heeft kentekenparkeren ingevoerd. Bij het kentekenparkeren kunnen de parkeerders hun betaling koppelen aan hun eigen kenteken. Deze gegevens worden vervolgens opgeslagen in een centraal systeem. Via scanauto's of scooters wordt het kenteken van een geparkeerde auto gescand om te kunnen zien of betaald is of niet, waarna opvolging plaatsvindt en een boete wordt uitgeschreven. Wij vragen de leverancier de mogelijkheid om op een later moment over te gaan tot kentekenparkeren aan te bieden. Daarmee is een belangrijke schakel in de keten ingevuld om op een later moment het kentekenparkeren mogelijk te maken. Het kentekenparkeren is inmiddels als techniek redelijk bewezen en wordt op verschillende plekken in het land gedaan. Voorbeelden hiervan zijn Amstelveen, Amsterdam en Nijmegen.

Met het introduceren van kentekenparkeren wordt ook digitaal parkeertoezicht mogelijk (scannen via auto of scooter) en kan een groter bereik worden gehaald met minder inzet van mensen, hetgeen ten goede komt aan de betalingsbereidheid op straat. Digitaal parkeertoezicht kan een belangrijke sleutel zijn om het resultaat uit parkeertoezicht op het beoogde niveau te brengen. Stadstoezicht heeft ingezet op verscherping van het parkeertoezicht en zal in 2013 samen met het parkeerbedrijf een onderzoek uitvoeren naar de effectiviteit en efficiency van het huidige parkeertoezicht. Het college zal de komende jaren gebruiken om de voor- en nadelen van kentekenparkeren in beeld te brengen, de ontwikkelingen in steden elders te monitoren en de raad in de breedte te adviseren over fenomeen kentekenparkeren. Daarbij horen vraagstukken als gebruikersgemak, ICT faciliteiten, het waarborgen van privacy en natuurlijk een kosten- en batenanalyse van kentekenparkeren gecombineerd met digitaal parkeertoezicht. Halverwege 2015 verloopt de huidige licentie van het vergunningenmanagementsysteem dat de gemeente voert en dient een nieuw vergunningenmanagementsysteem operationeel te zijn. Dit is een voor de hand liggend moment om over te gaan op kentekenparkeren en digitaal parkeertoezicht, indien daartoe wordt besloten. Het geeft de gelegenheid om ervaringen van andere steden te gebruiken, de effectiviteit van het huidige parkeertoezicht nader te onderzoeken en ICT faciliteiten parallel met het vergunningenmanagementsysteem te operationaliseren.

Maatschappelijk draagvlak/participatie

In bijna alle steden die ons voor zijn gegaan, hebben zich bij de invoering (grote) problemen voorgedaan. We kunnen daarom ook leren van de ervaringen uit andere steden. Een verandering van parkeersysteem vraagt begrip en aanpassing van de gebruikers. Als een van de risico's is weerstand

onder de gebruikers aangemerkt. Juist daarom is een zorgvuldige uitrol en uitgebreide communicatiestrategie nodig. We willen de automaten zoveel mogelijk 1-op-1 laten vervangen, er kunnen 25 automaten per week vervangen en in gebruik genomen worden. Wij zijn voornemens zoveel mogelijk voor een geografische afbakening te kiezen, dus per buurt of wijk. Uitgangspunt is dat de hinder voor de gebruikers zo beperkt mogelijk is, en dat het plaatsvindt in luwe periode voor de binnenstad (niet in voor- of najaar) of tijdens bouwvak, vanwege de evenementen en toeristisch bezoek. Wij informeren en betrekken bewonersorganisaties, ondernemers en het GCC bij de implementatie en de communicatie over het plan. Over de technische uitrol laten we ons nader adviseren.

Wij voorzien de vervanging van de parkeerautomaten in de schilwijken op basis van de huidige inzichten in het voorjaar van 2014, waarbij wij de uitrol in de eerste schilwijk expliciet monitoren, gericht op de techniek alsook de ervaringen van de gebruikers en de effectiviteit van de communicatie over de uitrol. Na de bouwvak zou de vervanging in de binnenstad kunnen plaatsvinden. Ook bestuderen we de wenselijkheid om een evaluatiemoment tijdens de uitrolfase in de aanbestedingsvoorwaarden vast te leggen. Wij laten ons nog adviseren over de implementatiefase en de wijze waarop dit in het bestek kan worden vormgegeven kan worden. Wij zullen uw raad na de gunning, in 2014, nader informeren over de wijze en aanpak van de vervanging.

Financiële consequenties

De raad heeft bij voorstel van 20 juli 2011 besloten tot de invoering van nieuwe parkeerautomaten met het "Card-Only" systeem; er is toen € 2.500.000,-- beschikbaar gesteld. De investering wordt in 10 jaar afgeschreven door het parkeerbedrijf.

Zoals eerder toegelicht is er een aanvullende investering noodzakelijk van € 600.000,-- voor anti-skimmaatregelen, extra inzet op communicatie, extern advies en onvoorzien, zoals aanbevolen in de audit. Daarnaast heeft de vertraging voor extra kosten gezorgd. Wij stellen u daarom voor een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 600.000,--. De aanvullende investering leidt tot een jaarlijkse kapitaallast van € 72.000,-- met ingang van 2014, uitgaande van een annuïtaire afschrijving van 10 jaar en een rentepercentage van 3,35%.

Begrotingswijziging voor investeringskrediet			
Aanvullend krediet Masterplan Card Only			
Betrokken dienst(en)	RO/EZ		
Soort wijziging	Investering		
Incidenteel / Structureel	Incidenteel		
Tijdsplanning krediet	2013-2015		
Financiële begrotingswijziging	Uitgaven	Inkomsten	Saldo
7.4 Parkeren	600	0	0
			0
Totale begrotingswijziging	600	0	0
Inhoudelijk toelichting op de begrotingswijziging			
<p><i>Verzoek voor een extra krediet beschikbaar te stellen van €600.000 voor anti-skimmingmaatregelen, extra inzet op communicatie, extra advies en onvoorzien. Zoals u weet wordt de exploitatie van het Parkeerbedrijf geconfronteerd met grote tekorten. Wij stellen voor de benodigde middelen voor Card-Only systeem te dekken uit de gemeente begroting 2014, wat betekent dat uw raad een voorbeslag op beschikbare middelen voor 2014 legt.</i></p>			

Nb. 1 Het budget voor de aanschaf van de nieuwe automaten bedraagt € 2.700.000,--. Op basis van de afgebroken aanbesteding, het advies van Grontmij en de ervaring in andere steden moet dit toereikend zijn, hoewel hier vooraf geen zekerheid over gegeven kan worden. Bij het beoordelen en vervolmaken van het bestek door ITS- Goudappel Coffeng laten we de hoogte van het budget nogmaals controleren, op basis van de meest actuele marktomstandigheden. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar het optimaliseren van het pro-

gramma van eisen in relatie tot het beschikbare budget, zodat de kans op geldige biedingen zo groot mogelijk is.

2. In dit voorstel wordt uitgegaan van vervanging van de huidige automaten. Voor uitbreiding van betaald parkeren naar nieuwe wijken zal een afzonderlijk dekkingsvoorstel worden voorgelegd, als onderdeel van het parkeerplan.

Realisering en evaluatie

Na vaststelling van dit voorstel door uw raad kan de aanbesteding starten. Wij streven er naar, volgens de huidige inzichten, de automaten te vervangen vanaf maart 2014. Wij zullen uw raad na de gunning, in 2014, nader informeren over de wijze en aanpak van de vervanging.

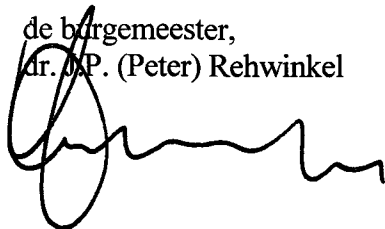
Activiteit	Streefdatum/-periode
Start aanbesteding	15 augustus 2013
Test automaten in de fabriek (Factory Acceptance Test)	Week 44: 28 oktober tm 1 november 2013
Gunning	27 november 2013
Voorgenomen uitrol parkeerautomaten in schilwijken	medio maart 2014 (tot bouwvak)
Voorgenomen uitrol parkeerautomaten binnenstad	Medio augustus/ september

Bijlagen

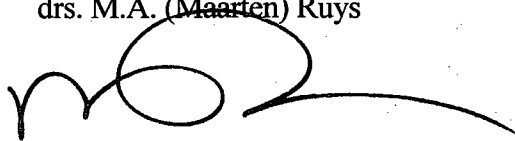
1. Second opinion Grontmij op kosten anti-skimmaatregelen
2. Uitkomsten risicoanalyse project Card Only (RebelGroup) en verwerking in aanbesteding
3. Audit risicoanalyse project Card Only (RebelGroup)

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Gemeente Groningen
t.a.v. de heer Th. Zaal
Postbus 7081
9701 JB GRONINGENPlaats en datum
De Bilt, 16 mei 2012Referentienummer
GM-0060586Kenmerk
318056Betreft
Advies m.b.t. kosten anti-skimmaatregelen parkeerautomaten

Geachte heer Zaal,

De gemeente Groningen voert op dit moment een aanbesteding uit voor 295 cashless parkeerautomaten. In de aanbesteding is een plafondbedrag van € 2,4 miljoen opgenomen voor levering en installatie inclusief technische functionaliteiten. Het bestek van de parkeerautomaten is opgesteld op basis van de op dat moment geldende inzichten in de technische opbouw van de automaten.

Grontmij Nederland B.V.
Statutair gevestigd te
De Bilt
Handelsregister 30129769

Het gehanteerde plafondbedrag ligt op hetzelfde niveau als bij een andere gemeente is gehanteerd, waarbij eind 2011 door die gemeente een geldige aanbieding is ontvangen. De nieuwe parkeerautomaten in deze gemeente zijn niet voorzien van de nieuwste anti-skimmaatregelen.

Mede geïnitieerd door concrete skimgevallen in de gemeente Utrecht is door één van de leveranciers een nieuwe *up-to-date* anti-skimmaatregel ontwikkeld. Deze maatregel is niet specifiek beschreven in het bestek, omdat deze op het moment van opstellen van het bestek nog niet op de markt was.

De betreffende leverancier voert een parkeerautomaat die in principe voldoet aan de eisen van de gemeente. Voor een goed verloop van de aanbesteding is het van belang dat deze leverancier een aanbieding doet. Het aantal andere partijen op de markt die in principe aan de gemeentelijke eisen zouden kunnen voldoen is gering (mogelijk een tweetal).

In het kader van de Nota van Inlichtingen is door deze leverancier aangegeven dat door de kosten van de nieuwe anti-skimmaatregel het aanbieden binnen het gestelde plafondbedrag niet mogelijk is.

In algemene zin is bekend dat anti-skimvoorzieningen hoge kosten met zich meebrengen; dit is in elk geval bekend voor NS, waar de kosten voor een actuele anti-skimmaatregel circa duizend euro per stuk bedragen (bron: www.security.nl). Het betreft hier een anti-skimmaatregel specifiek voor de kaartjesautomaten op de stations, die echter volgens hetzelfde principe werken als de nu ontwikkelde voorziening voor parkeerautomaten.

Vertaald naar de situatie voor de Groningse parkeerautomaten is het realistisch dat de kosten voor actuele anti-skimmaatregelen $295 \times \text{€ } 1.000 = \text{circa € } 300.000$ bedragen.

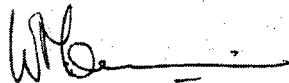
Het voorzien in goede anti-skimmaatregelen is in de Groningse situatie belangrijk vanwege het grote aantal parkeerautomaten en de invoering van cashless betalen. De parkeerder heeft in de toekomst (behoudens belparkeren) daardoor slechts één betaalmogelijkheid bij de automaat: met de pas betalen.

Als de anti-skimmaatregelen in het plafondbedrag zouden worden inbegrepen, zou dit betekenen dat het resterende beschikbare bedrag per parkeerautomaat circa € 1.000,00 minder wordt, ofwel circa 12,5 %. Dit is een substantiële vermindering die er toe kan leiden dat een partij afziet van het doen van een aanbieding. Van het in de aanbesteding gehanteerde plafondbedrag van € 2,4 miljoen kan dan ook gesteld worden dat het toevoegen van de anti-skimmaatregelen leiden tot een zeer grote, en waarschijnlijk voor de leverancier onaanvaardbare, druk op het resterende budget.

Voor eventuele vragen kunt u desgewenst contact opnemen met de heer ir. J.G. Quee, telefoonnummer +31 30 220 72 84, e-mail: jeroen.quee@grontmij.nl.

Wij vertrouwen er op u met dit advies van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Grontmij Nederland B.V.

1/

Ir. J.G. Quee
Senior adviseur